

Bilimsel bir Bildiri veya Makale Nasıl Yazılır ve Yayınlanır?

Doç.Dr.Banu Diri

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

1

Etkin Bir Tablo Nasıl Tasarlanır ? - 1

"Verileri tablo halinde sunmak, bilimsel makalenin kalbi, daha da
ötesi, beynidir"

Peter Morgan

Tablolar ne zaman kullanılmalıdır ?

- Kullanılıp kullanılmayacağına karar vermek önemli bir problemdir. Örnek ve kritik değer niteliğindeki değerlerin tablo ile verilmesi yeterlidir. Eğer bir kaç saptama yapılmış ise bunlar metin içerisinde rahatlıkla verilebilir.

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

2

Hatalı Tablo Kullanımı -2

Tablo 1. *Streptomyces coelicolor* büyümesinde havalandırmanın etkisi.

Sıcaklık (°C)	Deney Sayısı	Büyüme ortamının havalandırılması	Büyüme ^a
24	5	+	78
24	5	-	0

^a Optik yoğunlukla belirlenmiştir (Klett birimi).

^b İşaretler: +, 500- ml Erlenmeyer kapları bir lisansüstü öğrencisi tarafından içlerine saatte 15 dakika üflenmek suretiyle havalandırılmıştır; -, havalandırmanın yaşlı bir profesör tarafından sağlanması haricinde özdeş deney şartları.

- İlk iki kolonda veriler ve değişkenler yerine standart koşullar verildiği için hatalıdır.

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

3

Hatalı Tablo Kullanımı - 3

Tablo 2. Meşe (*Quercus*) fidelerinin büyümesinde sıcaklığın etkisi.

Sıcaklık (°C)	48 Saat içindeki büyüme (mm)
-50	0
-40	0
-30	0
-20	0
-10	0
0	0
10	0
20	7
30	8
40	1
50	0
60	0
70	0
80	0
90	0
100	0

- Tekrarlar olmadığı için doğru bir tablo olarak gözükmüyor. Ancak,

“Meşe tohumları 20 ve 40 °C arasında büyüdü, 20 °C nin altında veya 40 °C nin üstünde ölçülebilen bir büyüme olmadı.”

Şeklinde metin içerisinde yazabiliriz.

- Ne zaman ki tablonun içerisinde yer alan değerler kolaylıkla kelimelere dökülüyorsa anlatacağımız şeyi metin içerisinde alabiliriz.

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

4

Hatalı Tablo Kullanımı - 4

Tablo 4. Bakteriolojik başarısızlık oranı.

Nocillin	K Penicillin
5/35 (14) ^a	9/34 (26)

^a Sonuçlar başarısızlık sayısı/toplam şeklinde gösterilmiş sonra da yüzdeye çevrilmiştir (parantez içinde).
P=0.21

Tablo 5. Nicklecillin'in 24. yetişkin hasta üzerindeki yan etkileri.

Hasta sayısı	Yan etki
14	Diyare
5	Eosinofili (≥ 5 eos/mm ³)
2	Metalik tat ^a
1	Maya vaginitis ^b
1	Üre nitrojeninde hafif yükselme
1	Hematuria (8-10 rbc/hpf)

^a Metalik tat alan hastaların her ikisi de bir çinko madeninde çalışmaktaydı.

^b Enfeksiyon yaratan orgnizma insanlarda değil, mayalarda vaginitis yapan *Candida albicans*'ın az bulunan bir türüdür.

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

5

Tablo Kullanımı - 5

- Verileri metin içerisinde, tabloda veya şekillerde sunmalıyız.
- Aynı veriler kesinlikle birden fazla yerde sunulmamalıdır.
- Veriler tabloda yatay veya düşey olarak sunulabilir.
- Okuyucunun bilgiyi kolay kavrayabilmesi için veriler yukardan aşağıya doğru okunmalıdır.
- Tablo başlıklarında üstel yazılar kullanılmamalıdır.
- Tablonun başlığı makalenin başlığı gibidir. Kısa ve öz olmalıdır. İki veya daha fazla cümleye bölünmemelidir.

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

6

Tablo Kullanımı - 6

Tablo 6. Antibiyotik-üreten *Streptomyces* özellikleri.

Belirlenen	<i>S. fluricolor</i>	<i>S. bozus</i>	<i>S. kızıl renkli</i>	<i>S. renksiz</i>
Optimum büyüme sıcaklığı (°C)	-10	24	28	92
Mycelium rengi	Bronz	Gri	Kızıl	Mor
Üretilen antibiyotik	Fluricillinmycin	Streptomycin	Rholmondelay ^a	Nomycin
Antibiyotik üretimi (mg/ml)	4,108	78	2	0

^a İngilizler "Rumley" olarak telaffuz eder.

Tablo 7. Antibiyotik-üreten *Streptomyces* özellikleri.

Organizma	Optimum büyüme sıcaklığı (°C)	Mycelium rengi	Üretilen antibiyotik	Antibiyotik üretimi (mg/ml)
<i>S. fluricolor</i>	-10	Bronz	Fluricillinmycin	4,108
<i>S. bozus</i>	24	Gri	Streptomycin	78
<i>S. kızılrenkli</i>	28	Kızıl	Rholmondelay ^a	2
<i>S. renksiz</i>	92	Mor	Nomycin	0

^a Uçan balıkların oynadığı yer.

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

7

Tablo Kullanımı - 7

Tablo 8. Diyalize membrana bölümlerindeki Protein ve ATPase dağılımı.

Membran alınan hücreler	ATPase		
	Bölümler	U/mg protein	Toplam U
Kontrol hücreleri	Boşaltılmış membran	0.036	2.30
	Konsantre süpernatant	0.134	4.82
El ile işlem görmüş hücreler	Boşaltılmış membran	0.034	1.98
	Konsantre süpernatant	0.110	4.60

^a Kontrol hücreleri ve işlem görmüş hücrelerin boşaltılmamış membranlarında ATPase özgül aktivitesi sırasıyla 0,21 ve 0,20 dir. Membranlar colicin El'le işlem görmüş hücrelerden Şekil 4'ün alt yazısında belirtildiği gibi hazırlanmıştır.

05.11.2012

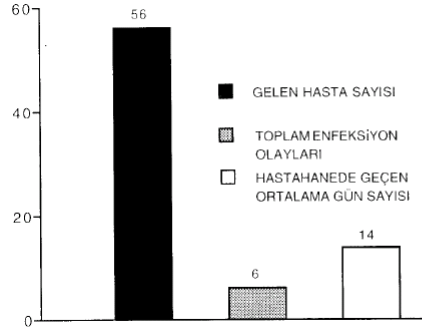
Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

8

Etkin Gösterimler Nasıl Hazırlanır ? - 1

Bir kitabın yüz sayfada ortaya koyabildiğini, bir resim anında verebilir.

Ivan Sergeyevich Turgenev

Şekil 1. Hastane kaynaklı enfeksiyon olayları.
(Erwin F. Lessel'in izniyle)

Güzel, ancak ihtiyaç duyulmayan bir şekil. Bunun yerine,

“Ortalama 14 gün hastanede kalan 56 hastadan oluşan test grubunda, 6 sı enfeksiyon aldı.”

şeklinde bir cümle ile yer değiştirebilir.

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

9

Etkin Gösterimler Nasıl Hazırlanır ? - 2

Birçok deneyin sonuçları tablo veya grafik olarak sunulabilir. Hangisini tercih etmeliyiz?

- Veriler ilginç bir resim oluşturacak şekilde ön plana çıkıyorsa grafik kullanılmalıdır.
- Sayılar heyecan verici bir eğilim olmaksızın duruyorsa tablo yeterlidir.

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar
Müh.

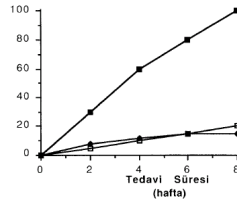
10

Etkin Gösterimler Nasıl Hazırlanır ? - 3

Tedavi ^b	Negatif kültürlerin yüzdesi			
	2 hafta	4 hafta	6 hafta	8 hafta
Streptomycin	5	10	15	20
Isoniazid	8	12	15	15
Streptomycin + isoniazid	30	60	80	100

^a Şimdi sayıları azalmış olmakla birlikte, hasta topluluğu bundan önceki bir makalede (61) tanıtılmıştı.

^b Üreticiden sağlanabilen en iyi kalite (Kasaba Eczanesi, Podunk, IA).

Şekil, tablodan daha etkin bir sunumdur.

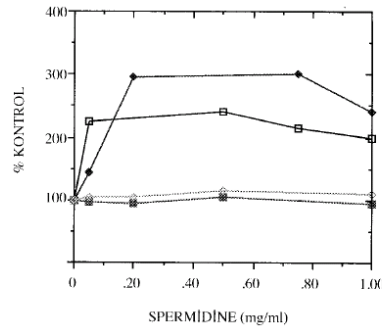
Şekil 2. Streptomycin (o), isoniazid (Δ), ve streptomycin + isoniazid'in (□) *Mycobacterium tuberculosis* üzerine etkisi.

05.11.2012

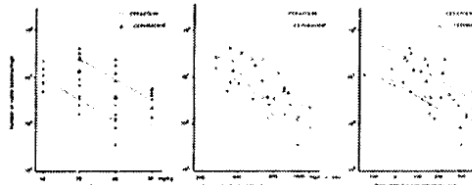
Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar Müh.

11

Etkin Gösterimler Nasıl Hazırlanır ? - 4

Şekil 4. *B. subtilis* BR 151'in dönüşümünde spermidine'in etkisi. Hücre bileşenleri ml başına 5 μ g (□) veya 0.5 μ g veric DNA'nın (◇) ilavesinden önce 40 dak spermidine ile inkübe edildi. DNA örnekleri ml başına 5 μ g (◇) veya 0.5 μ g (■) DNA'nın hücrelere ilavesinden önce 20 dak. inkübe edildi (Molec. Gen. Gent 178: 21-25, 1980; Franklin Leach'in izniyle).

Şekil 5. Cefazolin ve cephadrine'in doz-etki ilişkisi (44).

05.11.2012

Yıldız Teknik Üniversitesi-Bilgisayar Müh.

12

Etkin Gösterimler Nasıl Hazırlanır ? - 5

Grafiklerde semboller nasıl kullanılır ?

- Standart semboller, açık-kapalı daireler, üçgenler ve karelerdir (o, Δ , $\bullet$, $\square$).
- Bir grafik için çok sayıda sembole ihtiyaç varsa grafik iki parçaya bölünebilir.